

Natuurtoets Langstraat, Holten

Concept

Opdrachtgever:

Familie Hulsman
Langstraat 26
7451 ND Holten

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB GOOR
Postbus 53, 7470 AB GOOR
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 37 77
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 5266

<i>Opgesteld door</i>	<i>Gecontroleerd</i>	<i>Datum</i>
Vincent de Lenne	Diliana Welink	3-10-2012

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK.....	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Ruimtelijke ontwikkeling	4
3. NATUURWETGEVING	5
3.1 Flora en faunawet beschermt flora- en fauna.....	5
3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	5
3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden	6
4. METHODE.....	7
4.1 Bureauonderzoek.....	7
4.2 Terreinonderzoek.....	7
5. BESCHERMDE SOORTEN	8
5.1 Flora	8
5.2 Zoogdieren.....	8
5.2.1 Vleermuizen.....	8
5.2.2 Grondgebonden zoogdieren.....	9
5.3 Vogels.....	10
5.4 Amfibieën, reptielen en vissen	11
5.5 Ongewervelden.....	11
6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN.....	12
6.1 Natura 2000-gebieden en EHS.....	12
6.2 Beschermde soorten	12
6.3 Broedvogels vragen om aandacht bij uitvoering.....	12
6.4 Advies.....	12
6.5 Samenvatting	13
6.6 Eindconclusie.....	13

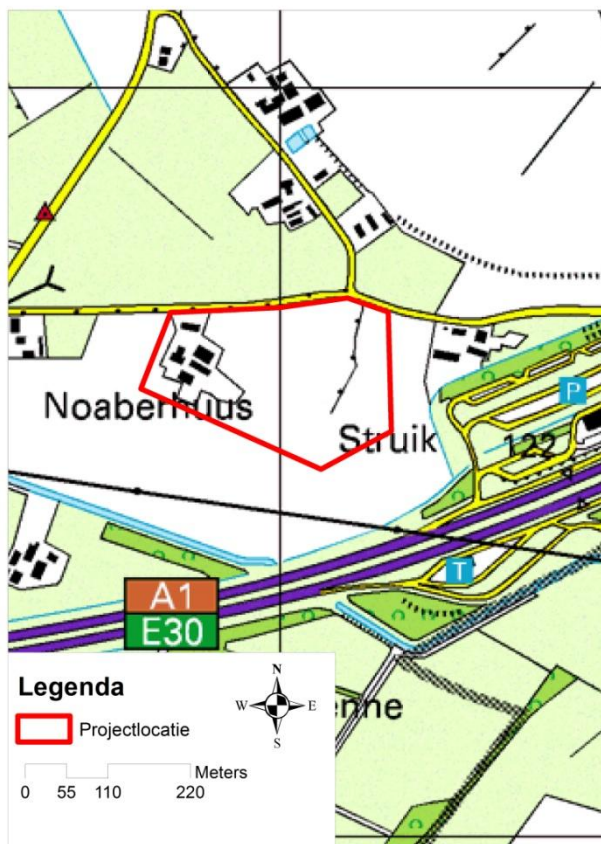
LITERATUURLIJST

BIJLAGE 1 DE FLORA EN FAUNAWET

BIJLAGE 2 INRICHTINGSSCHETS

1. INLEIDING

De initiatiefnemer is voornemens op het erf aan de Langstraat 26 te Holten een aantal schuren te slopen en een woning terug te bouwen. In verband met deze voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied is een toetsing van de plannen noodzakelijk aan de natuurwetgeving. Doel van het onderzoek is om een beeld te krijgen van de aanwezige beschermde soorten, duidelijkheid te verkrijgen welke effecten de voorgenomen ontwikkelingen hebben op de aanwezige natuurwaarden en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen te bepalen. Figuur 1 geeft de ligging en begrenzing van het plangebied weer.

Figuur 1: Projectlocatie en begrenzing

2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK

2.1 Huidige situatie

In de huidige situatie bestaat de bebouwing op het erf uit een woonboerderij met woning, twee varkensstallen, graanschuur, varkensstal, ligboxenstal, varkensstal, karloods en een voormalig biggenschuurtje. In de varkensstallen zijn nog varkens aanwezig, de ligboxenstal staat leeg.

Op het erf bevindt zich weinig beplanting, de beplanting consenteeft zich voornamelijk langs de weg.

Figuur 1: ingevallen schuurtje

Figuur 2: woning met woonboerderij

Figuur 3: voormalige ligboxenstal

Figuur 4: voormalige graanschuur

Figuur 5: varkensstal

Figuur 6: varkensstal

2.2 Ruimtelijke ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het slopen van de aanwezige stallen op het bedrijf. De woonboerderij, het woonhuis en de graanschuur zullen behouden blijven. Tevens wordt een nieuwe woning op het erf gerealiseerd. De aanwezige beplanting blijft gehandhaafd. Voor een impressie van de toekomstige situatie wordt verwezen naar de inrichtingsschets die is opgenomen in bijlage 2.

3. NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998, EHS-beleid) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

3.1 Flora en faunawet beschermt flora- en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings-

of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet.

De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

Er liggen geen Natura-2000 gebieden in de directe omgeving van het plangebied. Door de aard en kleinschaligheid van de ontwikkeling worden negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden

De projectlocatie ligt op een afstand van ongeveer een kilometer van de EHS. Gezien de aard en omvang van het voornemen worden geen negatieve effecten verwacht of aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Een toetsing aan de EHS wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

- Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen. Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.
- De website www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kunnen op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot verspreidingsatlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinonderzoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden in de avonden op 11 september 2012. Er is gekozen voor een avondronde om een gericht beeld te kunnen krijgen van nachttactieve soorten, zoals uilen en vleermuizen. Het veldbezoek is door V. de Lenne, ecologisch adviseur bij Eelerwoude uitgevoerd, onder gunstige weersomstandigheden (onbewolkt en weinig wind).

5. BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Flora

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De vegetatie die voorkomt in het plangebied bestaat uit algemene soorten zoals ridderzuring, Engels raaigras, vogelmuur en andere kruiden die gebonden zijn aan verstoorde of verrijkte milieus.

Effecten en ontheffing

Beschermde plantensoorten worden op basis van de aangetroffen biotopen niet verwacht, aangezien geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten ontbreken.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het projectgebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Op basis van de actuele verspreidingsgegevens van vleermuizen en de situatie in het projectgebied kunnen de volgende soorten verwacht worden: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en mogelijk gewone grootoorvleermuis. Tijdens het avondbezoek op 11 september is alleen gewone dwergvleermuis vastgesteld. Bij het onderzoek wordt onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- Kraamverblijfplaats
- Winterverblijfplaats
- Paar- en baltsverblijfplaats
- Zomerverblijfplaats

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan het klimaat, toegankelijkheid en expositie ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit meestal woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Verblijfplaatsen in het plangebied

De te slopen schuren zijn ongeschikt voor vleermuizen als verblijfplaats.

De te slopen varkensstallen zijn ongeschikt voor vleermuizen vanwege:

- Lage spouwmuur: tocht op diverse plaatsen door.
- Ammoniaklucht
- Golfplatendak: geen isolatie
- De kleine varkensstal heeft pannen deze liggen echter los op de latten: geen isolatie.

Boven de kleine varkensstal zit een zolder. Deze is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen door de grote hoeveelheid tocht. Tevens zijn geen sporen waargenomen van vleermuizen. Onder andere gewone grootoorvleermuis (soort die gebruikt maakt van zolders) is hier goed op te inventariseren. Deze soort is dus niet aanwezig op de zolder.

De te slopen ligboxenstal is tevens ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege:

- Ontbreken van een spouwmuur
- Golfplatendak
- Alles is open waardoor er veel tocht aanwezig is
- Gebouw is niet bewoond (grote temperatuursverschillen, geen warme spouw).

Het ingevallen schuurtje is gezien de grote hoeveelheid tocht tevens ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Ook zijn tijdens het veldbezoek geen waarnemingen gedaan die duiden op verblijfplaatsen in de te slopen schuren. Er zijn slechts 2-3 gewone dwergvleermuizen foeragerend op het erf aangetroffen. Dit was laat op de avond wat mede aangeeft dat deze exemplaren elders een verblijfplaats hebben en het erf alleen als foerageergebied gebruiken.

Vliegroute en/of foerageergebied in plangebied.

Het plangebied heeft een functie als foerageergebied. In de luwte van de groenstructuren en bebouwing zijn 2-3 foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen.

Het is niet waarschijnlijk dat het plangebied deel uitmaakt van een vliegroute voor gewone dwergvleermuis. Binnen het plangebied zijn geen lijnvormige structuren aanwezig die als vliegroute kunnen dienen. De beplanting langs de Langstraat wordt mogelijk wel gebruikt als vliegroute.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn in de Flora- en faunawet beschermd. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van de verblijfplaats(en) en de functionele leefomgeving van de aanwezige soort(en) dient te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Geen effecten op verblijfplaatsen

De te slopen schuren zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten.

Vliegroute en foerageergebied niet aangetast

Met de ruimtelijke ontwikkelingen worden geen effecten verwacht op vleermuizen die foerageren en/of een vliegroute hebben. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied. De mogelijk aanwezige vliegroute langs de Langstraat blijft behouden. Negatieve effecten op vleermuizen worden uitgesloten, mits rekening wordt gehouden met verlichting.

Verlichting

Op dit moment is in en rondom het plangebied in beperkte mate verlichting aanwezig en in de nieuwe situatie zal de verlichting enigszins toenemen (met name rond de nieuwbouwlocatie). Een aantal nachtactieve dieren zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verstoring door verlichting. Verlichting dient tot een minimum beperkt te worden in het plangebied en belichting van o.a. omringende landschapselementen te voorkomen. Dit kan o.a. door gerichte verlichting (met leds) aan te brengen. Indien landschapselementen (zoals de omringende groenelementen) kan een ontheffing noodzakelijk zijn.

Indien omringende groenelementen niet verlicht worden en/of gebruik wordt gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting (www.zoogdiervereniging.nl) en strooilicht beperkende armaturen, is het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Tabel 1-soorten

In het plangebied kunnen onder andere de volgende algemene zoogdieren voorkomen; konijn, haas, bunzing, egel, hermelijn, mol, wezel en algemene muizensoorten. Haas, konijn en mol zijn ook in het plangebied vastgesteld. Allen staan op tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2 en 3-soorten

Mogelijk dat binnen het plangebied steenmarter voorkomt. De soort komt algemeen voor in de omgeving van het plangebied (*bron: Douma 2011*). Er zijn echter geen sporen van de soort waargenomen. Het plangebied kan mogelijk een klein onderdeel uitmaken van zijn territorium.

Andere zwaardere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (o.a. das, boomarter, otter, veldspitsmuis en waterspitsmuis) worden niet verwacht binnen het plangebied vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten.

Tabel 2 en 3-soorten

De steenmarter is een weinig kritische soort die een netwerk van verblijfplaatsen heeft en in een nacht grote afstanden kan afleggen. Er zijn geen verblijfplaatsen van steenmarters of aanwijzingen hiertoe aangetroffen. Voor de steenmarter blijft na de (relatief kleinschalige) ontwikkeling voldoende leefgebied voorhanden. Negatieve effecten op deze soort zijn derhalve niet aan de orde.

Nader onderzoek of aanvragen van een ontheffing voor grondgebonden zoogdieren is niet van toepassing.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn zwarte roodstaart, merel, houtduif, koolmees, vink en winterkoning waargenomen. Ook zijn enkele paren boerenzwaluw (2-3) aanwezig op het erf, (oude nesten en bevindingen bewoner). Tijdens het veldbezoek zijn geen boerenzwaluwen waargenomen, echter rond deze tijd van het jaar zijn al veel boerenzwaluwen op trek. Huismus is tijdens het veldwerk niet waargenomen, volgens de bewoner zijn in de zomer wel enkele huismussen aanwezig. Gezien het ontbreken van waarnemingen tijdens het veldbezoek en dekkingsmogelijkheden (dichte struiken of hagen) komen waarschijnlijk een beperkt aantal paartjes op het erf voor.

Categorie 1-4

Op het erf zijn enkele huismussen aanwezig. Deze broeden waarschijnlijk voornamelijk onder de pannen van de te behouden woonboerderij, er zijn geen sporen of aanwijzingen gevonden van huismussen die broeden in de te slopen

schuren. Sporen of waarnemingen van overige vogels waarvan de verblijfplaats en de functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn (steenuil, kerkuil), zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Categorie 5

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook in het plangebied voor (kunnen) komen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het om ondermeer om boerenzwaluw en zwarte roodstaart. Het gaat voor deze soorten in dit geval echter om een beperkt aantal broedparen van (vrij) algemeen voorkomende soorten. In de omgeving van het plangebied komt daarnaast veel potentieel geschikt en alternatief leefgebied voor deze soorten voor. Van negatieve effecten die vragen om mitigerende of compenserende maatregelen is bij deze categorie 5-soorten geen sprake.

advies

Geadviseerd wordt om in de toekomstige situatie kunstnesten voor boerenzwaluw aan te bieden in de te behouden woonboerderij. Door het aanbieden van kunstnesten wordt boerenzwaluw een handje geholpen. Nesten kunnen besteld worden via Vivara (www.vivara.nl) en Waveka (www.waveka.nl). Wel moet gezorgd worden dat boerenzwaluw de deel kan bereiken. Dit kan eenvoudig gerealiseerd worden door een open raampje.

Categorie 1-4

In de te slopen schuren zijn geen verblijfplaatsen van soorten aanwezig waarvan de vaste rust- en verblijfplaats jaarrond beschermd zijn. Wel maken huismus en steenuil gebruik van het plangebied als foerageergebied. In de toekomst blijft het plangebied echter geschikt als foerageergebied voor beide soorten. Ook ontstaat weer nieuw broedgebied voor huismus (bouw nieuwe woning). Met de ruimtelijke

ontwikkeling worden negatieve effecten op beide soorten uitgesloten.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bruine kikker en gewone pad, kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig voor voortplanting. Strikt beschermde amfibieënsoorten worden niet verwacht binnen het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten en/of bekende verspreidingsgebied.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden.

Vissen

Door het ontbreken van waterelementen zijn vissen niet aanwezig binnen het plangebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep kan leiden tot een (tijdelijke) verstoring van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Het gaat om vermoedelijk (zeer) kleine aantallen van algemeen voorkomende soorten. Van negatieve effecten op populatieniveau zal geen sprake zijn. Genoemde soorten zijn licht beschermd en vrijgesteld van de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen. Er worden geen effecten verwacht op reptielen en vissen.

Het aanvragen van een ontheffing of het uitvoeren van nader onderzoek is niet van toepassing voor amfibieën, reptielen en vissen.

5.5 Ongewervelden

Voorkomen en functie

De overige in de Flora- en faunawet opgenomen soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat het plangebied voor deze soorten een functie vervult.

Effecten en ontheffing

Het aanvragen van een ontheffing of het uitvoeren van nader onderzoek naar ongewervelden is niet van toepassing.

6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

6.1 Natura 2000-gebieden en EHS

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen Natura 2000-gebieden aanwezig. Vanwege de aard van het voornemen (bouw woonhuis en sloop stallen), en de kleinschaligheid worden negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

De projectlocatie ligt op een afstand van ongeveer een kilometer van de EHS. Gezien de lokale aard en de geringe omvang van het voornemen worden geen negatieve effecten verwacht of aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Een toetsing aan de EHS wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

6.2 Beschermde soorten

Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde soorten broedvogels, steenmarter en vleermuizen.

Tabel 1 soorten

Met de voorgenomen ruimtelijke ingrepen gaat voor tabel 1-soorten weliswaar leefgebied verloren, maar van negatieve effecten op populaties is geen sprake. Wel kunnen op individueel niveau (tijdelijk) negatieve effecten optreden, bijvoorbeeld door verlies van leefgebied. Deze licht beschermde soorten behoren tot de categorie 'niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen'. Wel geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet aan de orde.

Tabel 2 en 3

Geconcludeerd wordt dat het plangebied tevens een geschikt leefgebied vormt voor een aantal strikter beschermde diersoorten in het kader van de Flora- en faunawet. Met de voor-

genomen werkzaamheden worden echter geen negatieve effecten op deze soortgroepen verwacht. Wel dient rekening gehouden te worden met verlichting met betrekking tot vleermuizen.

6.3 Broedvogels vragen om aandacht bij uitvoering

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden.

6.4 Advies

Boerenzwaluw

Geadviseerd wordt om in de toekomstige situatie kunstnesten voor boerenzwaluw aan te bieden in de te behouden woonboerderij. Door het aanbieden van kunstnesten wordt boerenzwaluw een handje geholpen. Nesten kunnen besteld worden via Vivara (www.vivara.nl) en Waveka (www.waveka.nl). Wel moet gezorgd worden dat boerenzwaluw de deel kan bereiken, dit kan eenvoudig gerealiseerd worden door een open raampje.

Kerkuil

De directe omgeving van het plangebied biedt veel voedselmogelijkheden voor kerkuil. Echter door het ontbreken van geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen is kerkuil niet aanwezig binnen het plangebied. De te behouden graanschuur biedt goede mogelijkheden voor kerkuil om een nestkast te plaatsen.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Hierover kan contact worden opgenomen met de lokale vogelwerkgroep.

6.5 Samenvatting

In tabel 1 is een samenvatting gegeven van de resultaten van (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied, de effecten op deze soorten en de te nemen stappen.

6.6 Eindconclusie

De voorgenomen werkzaamheden kunnen doorgang vinden in het kader van de Flora- en faunawet mits rekening wordt gehouden met verlichting met betrekking tot vleermuizen. Indien dit niet gebeurt kan nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk zijn.

Tabel 1. Resultaten aanwezige beschermde flora en fauna binnen het plangebied

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compense- rende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Vaste verblijfplaats / foerageergebied	Aantasting leefgebied, doden , tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Landbiotoop/overwinteringbiotoop	Aantasting leefgebied, doden, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter	Mogelijk foerageergebied	Geen, functionele leefomgeving blijft behouden	Nee	Zorgplicht
3	Vleermuizen	foerageergebied en vliegroute	Geen, functionele leefomgeving en vliegroute blijft behouden	Nee, mits	Zorgplicht, rekening houden met verlichting
V	Vogels	Broedlocatie / foerageergebied	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee, mits	Zorgplicht , werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
V5	Vogels–categorie 5	Broedlocatie / foerageergebied	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee, mits	Zorgplicht , werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
V1-4	Huisbus	Broedlocatie en foerageergebied	Geen, functionele leefomgeving en broedlocatie blijft behouden	Nee, mits	Zorgplicht, werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren

LITERATUURLIJST

Bode, A.D., Douma M., A.D Zoon, 2011. *De zoogdieren van Overijssel. Leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2010*. Uitgeverij Progiel, Bedum

Broekhuizen, S., D. Klees, G. Muskens, 2010. *De steenmarter*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (Redactie), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey –Nederland, Leiden.

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag.

Limpens, H. K, Mosterd & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.rijksoverheid.nl

www.overijssel.nl

BIJLAGE 1 DE FLORA EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregelgeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het '*Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogel-nesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord.

Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.

INRICHTINGSSCHETS

